

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7. Skav.

Fylke: Nord-Trøndelag.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Leksvik.

Emne: Skav.

Bygdelag: Leksvik.

Oppskr. av: P.A.Rosvold.

Gard: Rosvold östre.

(adresse): Leksvik.

G.nr. 22. Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Av egen erfaring.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I Leksvik er skav brukt fra umønnelige tider, men nu er det gått helt av bruk. Siste året det blev hugget mye skav her var vinteren 1901-02. Sommeren 1901 var en utpreget tørrsommer, og om hösten var mange på Leksvik bygdealmenning på skavhugst. Almenningsstyret hadde på grunn av den dårlige foravling gitt tillatelse til det.

Jeg blev konfirmert 1901 og var således bare unggutten, men "Å Skåvvå" det fikk vi sitte med alle. Det var mest rogn som blev brukt til skav, da denne er holdt for å gi bra næring nest etter alm. (Den finnes det lite av her.)

Far og mor lærte oss rimet:

Almen gjö,

Rogn fö.

Selli svelt og

Vii velt.

Hegg sett merg i legg.

På almenningen blev meste rognen hugget fra Flinthei-steren og utover mot Osvass-lia. Her stod den nesten som en åker, og mye blev hugget om hösten og mye på skareföre om våren. I stuene på gårdene satt alle og "Skov". De tynneste kvister blev kappet i 3.tommers lengde og tykk som en lillefinger. Almindelig tollekniv blev brukt, men

den måtte være litt lang ellers gikk arbeidet for sent. Ku, sau og geit fikk skav, men ikke hest. Best likte de rognskav, og det fikk det oppå höiet i krybben. At det blev mere melk av skav var en kjensgjerning, men blev det gitt i meste laget, fikk gjerne melken en litt besk smak. Skavkjöringen var et arbeide for sig, og da måtte all annen kjöring vente. Bark av hesjeved blev ikke brukt til för her i bygden, men granbark blev brukt til barking av lær. At granbark var brukt til barking hörtet på kniven när lætet blev skåret, for da "Gnall" kniven.

Trevirket til skavet var hugget omtrent 18. tommer, og när det var fint "Skevi" blev det gjerne lagt i "la" til god törk bort i en sval. När det va r sprettende kalt om vinteren bar far inn "ei Böl" med "Skjevilla" og var ikke ovnen varm för, blev den det da.

Skavet måtte være av ungrogn, og det var skjelden at leggen som vart "Skevi" var tykkere enn 2. höiden 2,5 tommer.

Hver av husfolket som "skov" ^{inne i stuen} satt for sig, og den som fikk til den störste haug eller "Tuve" med skav var den flinkeste.

Såvidt jeg vet er det nu ingen som driver med skav som hjelpeför mere. Det er for sent og tungvint, og det er heller ikke arbeidshjelp på gårdene til det.

De gamle var serdeles arbeidsomme, og om dagen blev lang så var de likevel fornöiet när de om våren fikk buskapen "Framfödd", selv om det mangen gang hadde vært forbunnet med mye strev.